

Pikku-Ketun päiväkodin

VUOSISUUNNITELMA

toimikausi 2023-2024

Lapsuuden itseisarvo

Ihmisenä kasvaminen

Lapsen oikeudet

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Perheiden monimuotoisuus

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Varhaiskasvatuksen tehtävä

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä.

Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Sisällys

KAJAANI SUUNTAAN TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA.....	4
Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki.....	4
Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki.....	4
Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki	5
LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET	6
LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET.....	8
Suunnitelma huoltajien osallisuuden lisäämiseksi	8
Suunnitelma kiusaamisen ehkäisemisestä ja tiedottamisesta	9
Leikki.....	10
PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS.....	11
Varhaiskasvatuksen arvoperusta.....	12
TIIMISOPIMUS.....	27
Yhteistyösuunnitelma veon kanssa.....	15
Leikki	16
Pedagoginen dokumentointi.....	17
Tunne- ja vuorovaikutustaidot, sekä sensitiivisyys.....	18
Arviointi.....	19
Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen	20
LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN	26
AJATTELU JA OPPIMINEN.....	26
KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU.....	26
ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT	26
OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN.....	26

KAJAANI SUUNTA TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA

Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki

"Olemme kiinnostava kaupunki kotimaisille ja ulkomaisille osaajille. Opiskelijat hakeutuvat Kajaaniin."

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa:

- Tarjoamme työ- ja harjoittelupaikkoja varhaiskasvatuksessa
- Varhaiskasvatuspalvelumme ovat joustavia ja vastaavat kysyntään
- Varhaiskasvatus on laadukasta – varhaiskasvatuskunta 2021
- Teemme yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa
- Kehitämme ohjausosaamistamme opiskelijoiden suhteen
- Olemme näkyvästi esillä sosiaalisessa mediassa – näkyvyyden ja vetovoiman lisääminen

Näin toimimme:

Otamme päiväkotiin työelämään tutustujia, opiskelijoita ja kielikursseilaisia, kun pystymme varmistamaan heille riittävän ohjauksen.

Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki

"Edistämme lasten ja nuorten turvallisuutta sekä yhteisöllisyyttä. Nuorilla on mielekästä tekemistä. Lasten ja nuorten on hyvä kasvaa Kajaanissa."

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa? :

- Lasten osallisuus ja sen kehittäminen pitkäaikainen painopistealue
- Positiivinen pedagogiikka ja hyvän huomaaminen
- Lapsella oikeus tarvitsemaansa tukeen
- Henkilökunnalla sensitiivinen työote
- Varhaiskasvatuksessa lapsella turvallinen kasvuympäristö, jossa nollatoleranssi kiusaamiselle

Näin toimimme:

Osallisuus on toimintatapamme keskiössä päiväkodissamme. Jokainen on tärkeä osa päiväkotimme yhteisöä ja tuo omalla persoonallaan rikkautta arkeemme. Toimintaamme ohjaa kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelma. (kts.liite)

Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki

"Käytämme resurssejamme harkitusti, hyvinvointia ja kestävästä kehitystä edistävästi."

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa? :

- Kierrätämme tavaroita ja huonekaluja eri yksiköiden/ryhmien välillä
- Pyrimme hankkimaan kestäviä ja korjattavia tavaroita
- Hyödynnämme kierrätys- ja luonnonmateriaalia
- Minimoimme ruokahävikkiä – harjoittelu lasten kanssa
- Kierrätämme yhdessä lasten kanssa
- Käytämme kirjastoa monipuolisesti
- Luonto on yksi oppimisympäristömme
- Hyödynnämme kaupungin eri tiloja toiminnassamme

Näin toimimme:

Kestävä kehitys on ollut päiväkotimme kehittämiskohteena jo pari vuotta vuoden (kts. liite 2). Jatkamme sitä edelleen pienin askelin eteenpäin. Toimintaa kehitetään yhdessä lasten ja työntekijöiden kanssa. Eri ryhmillä on tietyt tehtävät kierrättämisessä, jotka henkilöstö ja lapset yhdessä toteuttavat.

Kaikki ryhmät ja henkilöstö lajittelee roskat ryhmissään erillisiin jäteastioihin.

Eskarit vievät kierrätyspullot ja käytetyt paristot lähikauppaan.

Hemulit ja eskarit yhdessä vievät muovit ja metallit kierrätyskeskus Entrinkiin.

Hattivatit ja Haitulat harjoittelevat ryhmissään lajittelemista: paperi, muovi, metalli, biojäte jne

Retkille on hankittu roskien "noukkijoita", joilla lapset voivat kerätä maassa olevia roskia roskapusseihin.

Lainaamme eri kirjastoista kirjallisuutta: lähikirjasto ja Celian kirjastosta koskettelukirjoja.

LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET

Yksikkömme vahvuudet	
Kevään 2022 huoltajien kyselyssä vastaajia oli kuusi. Vahvuutemme:	
Henkilökunta on helposti lähestyttävää	100%
Sain lapseni varhaiskasvatussuunitelmakeskustelussa riittävästi tietoa lapseni toiminnasta, oppimisesta ja hyvinvoinnista varhaiskasvatuksen arjessa.	100 %
Lapseni varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista arvioidaan säännöllisesti	100%
Kevään 2022 henkilökunnan kyselyssä vastaajia oli kahdeksan. Vahvuutemme:	
"Ryhmässämme toteutetaan säännöllistä pedagogista dokumentointia" (100%)	
"Huoltajille kerrotaan, miten kiusaamistilanteisiin puututaan, esim. Vanhempainillassa" (100%)	
Näin toimimme + tarkennus tiimiin:	
Jatkamme hyviä käytänteitä ja perehdytämme uudet työntekijät toimimaan samoin. Suunniteltu syksylle vanhempien Café, jossa avataan päiväkotimme toimintaa kuvin, videoin, julistein ja keskustelemalla. Tänä vuonna teemana tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä toimintamme omalla pihalla. Samalla huoltajat voivat vastata tasa-arvo ja yhdenvertaisuuskyselyyn, missä he pääsevät vaikuttamaan päiväkodin toimintaan. Kojeilemme erilaisia toimintatapoja vahvistaaksemme huoltajien osallisuutta toimintaan.	
Arviointi	

Yksikkömme kehittämiskohteet

Kevään 2022 huoltajien kyselyssä vastaajia oli kuusi. Kehittämiskohteemme:

Minulla on mahdollisuus vaikuttaa varhaiskasvatuksen toimintaan	3,4
Saan päivittäin haluamaani tietoa lapseni varhaiskasvatuspäivän kulusta	3,5

Kevään 2022 henkilöstön kyselyssä vastaajia oli kahdeksan. Kehittämiskohteemme:

Tulen kuulluksi työyhteisössäni 3.5

Lapset muokkaavat toimintaympäristöä yhdessä henkilökunnan kanssa 3,4

Näin toimimme + tarkennus tiimiin:

Perehdytämme uudet työntekijät/sijaiset päiväkodin toimintatapoihin sekä päivittäisiin kuulumisten vaihtoihin. Hyödynnämme VakaMukana-sovelluksen kommenttikenttää päivittäisessä viestinnässä huoltajien kanssa. **Jatkamme hyviä käytänteitä ja perehdytämme uudet työntekijät toimimaan samoin. Suunniteltu syksyille vanhempien Café, jossa avataan päiväkotimme toimintaa kuvin, videoin, julistein ja keskustelemalla. Tänä vuonna teemana tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä toimintamme omalla pihalla. Samalla huoltajat voivat vastata tasa-arvo ja yhdenvertaisuuskyselyyn, missä he pääsevät vaikuttamaan päiväkodin toimintaan. Kokeilemme erilaisia toimintatapoja vahvistaaksemme huoltajien osallisuutta toimintaan.**

Arviointi

LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

<p>Suunnitelma hoitajien osallisuuden lisäämiseksi</p> <ul style="list-style-type: none">
- Miten kerätään mielipiteitä/ajatuksia/toiveita, kyselyt, vanhempainillat, ja niin edelleen?
- Onko hoitajilla taitoja/osaamista, joita voidaan vakassa hyödyntää?
<p>Näin toimimme + tarkennus tiimiin</p> <p>Vasu-/esiopskeskusteluissa, päivittäiset keskustelut, osallistavat vanhempaincafet, perehdyttämiskeskustelut</p>
<p>Arviointi</p>

LAADUN ARVIOINNISTA NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Suunnitelma kiusaamisen ehkäisemisestä ja tiedottamisesta:

- **Miten kiusaamista ehkäistään?**
- **Miten toimintatavoista tiedotetaan huoltajia?**
- **Miten ryhmässä esiintyvistä kiusaamistilanteista informoidaan huoltajia?**

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

Kts erillinen kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma

Arviointi

Kukin tiimi kirjaa tiimin tarkennuksiin, milloin on informoinut huoltajia kiusaamistilanteista.

LAADUN ARVIOINNISTA NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Leikki <ul style="list-style-type: none">
- Miten huomioimme leikin mahdollisuudet, osallisuuden ja inklusion leikissä, aikuisten rooli
<p>Näin toimimme + tarkennus tiimiin</p> <p>Leikki ja leikillisuus ovat vahvasti mukana toiminnassamme. Työntekijät ovat aktiivisesti mukana leikeissä (rooleissa, havainnoijana, kehittämässä leikkitaitoja, mahdollistamassa leikkiä, tukemassa tasa-arvoista leikkiä). Kunnioitetaan leikkiviä lapsia ja työntekijöitä. Annetaan leikkirauha.</p> <p>Juonellista leikkiä hyödynnetään oppimisessa.</p> <p>Lapset ovat mukana leikkiympäristön ja -välineiden suunnittelussa sekä juonellisen leikin kulussa.</p> <p>Työntekijät rakentavat leikkiympäristöä lasten mielenkiinnon kohteiden mukaisesti. Työntekijät sanoittavat lasten leikkejä aktiivisesti, tarvittaessa sanoittamisen tukena käytetään kuvia, tukiviittomia tai muita vuorovaikutusta ja kommunikaatiota tukevia keinoja. Draamaleikin alkeita harjoitellaan yhdessä työntekijöiden avulla.</p> <p>Lapset saavat tuoda halutessaan päiväkotiin leluja päivittäin.</p>
Arviointi

PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS

Kuva: Opetushallitus

Varhaiskasvatuksen arvoperusta

Lapsuuden itseisarvo

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Osallisuus huomioidaan jokaisen kohdalla kaikessa
- Kohtaamme jokaisen lapsen yksilöllisesti
- Henkilökunta kiinnittää huomiota siihen, että puhuu lapsista tasa-arvoisesti
- Lasten oman kulttuurin arvostaminen ja kannustamme lapsia luomaan itse omaa kulttuuriaan

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- Kohtaamme jokaisen lapsen yksilöllisesti
- Elämme tässä hetkessä, lapsen vahvuudet ja tarpeet huomioiden
- Lasten oman kulttuurin arvostaminen ja kannustamme lapsia luomaan omaa kulttuuriaan (sadutukset, tarinat, kuvat, videot, esitykset jne)
- Lasten osallistaminen: lasten kanssa yhdessä suunnitellaan, arvioidaan ja kehitetään toimintaa.

Ihmisenä kasvaminen

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Ryhmän säännöt tehdään yhdessä lasten kanssa ja kuvitetaan
- Kaikkiin kiusaamistilanteisiin puututaan, tilanne käydään läpi ja huoltajia tiedotetaan
- Hyvät käytöstavat – aikuisen esimerkki
- Positiivinen pedagogiikka
- Kaveritaitojen kehittäminen
- Tunnetaitojen vahvistaminen – vuorovaikutusleikkejä
- Auta minua tekemään itse ja tue minua löytämään erilaisia ratkaisuja
- Huomaa hyvä!

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- Sanoitamme lapsille tunteita
- Opettelemme sietämään pettymyksiä
- Puutumme aina kiusaamistilanteisiin ja ne käydään yhdessä läpi
- Lapset ovat aktiivisesti mukana toiminnan suunnittelemisessa ja arvioimisessa

Lapsen oikeudet

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Lapsen oikeus tulla hyväksytyksi ryhmässä juuri sellaisena kuin on
- Eläminen tässä hetkessä
- Osallisuus
- Turvallisuus: fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen
- Leikki on lapsen oikeus – leikin havainnointi
- Aikuinen edistää leikkiä muokkaamalla oppimisympäristöä yhdessä lasten kanssa
- Aikuinen läsnä vastaamassa lasten tarpeisiin
- Kaveritaidot ja ryhmäytyminen

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- Oikeus tulla hyväksytyksi juuri sellaisena kuin on
- Kuulluksi tuleminen
- Osallisuus
- Lapsuuden itseisarvo

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Henkilökunta toimii sukupuolisensitiivisesti ja hyväksyy kaikki lapset taustasta ja ominaisuuksista riippumatta
- Kaikki lapset saavat osallistua kaikkeen toimintaan
- Toiminnassa hyväksytään erilaiset tavat tehdä
- Jos lapsi ei saa osallistua uskonnolliseen toimintaan, järjestetään vastaavaa toimintaa
- Huomioidaan ruokarajoitteet
- Oikeus saada tietoa omalla kielellä
- Käytämme laajasti eri kommunikaatiokeinoja
- Pedagoginen dokumentointi yksilö- ja ryhmätasolla
- Autamme lasta tulemaan kuulluksi (kuvat, piirtäminen, sadutus, kuvaaminen, videointi jne.)

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- Käytämme laajasti eri kommunikointikeinoja, inklusiivinen periaate kaikessa toiminnassamme
- Pedagoginen dokumentointi yksilö ja ryhmätasolla
- Kunnioitetaan kaikkien lasten ja heidän perheidensä kulttuureja

Perheiden monimuotoisuus

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Otamme selvää kulttuurista, tavoista arvoista jne. perheeltä itseltään
- Tehdään näkyväksi erikieliset lapset esimerkiksi ryhmän seinälle toivotuksia eri kielillä
- Kunnioitetaan ja hyväksytään kaikenlaiset perheet
- Huomioidaan perheiden tarpeet ja toiveet esimerkiksi katsomuksellisista asioista
- Perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä käytetään tarvittaessa tulkkia
- Huomioidaan erilaiset teemapäivät ja niiden monipuolinen toteutus, esimerkiksi läheisen päivä

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- Tasa-arvoinen suhtautuminen monimuotoisiin perheisiin
- Keskustelemme lasten kanssa avoimesti heidän kysyessään perheiden monimuotoisuudesta, kulttuurista, tavoista jne
- Lähetämme tiedotettavat asiat/kutsut/kyselyt molemmille aina myös etähuoltajalle

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Lapsia ohjataan terveyttä ja hyvinvointia edistävään elämäntapoihin esimerkiksi keskustelemalla, lukemalla kirjallisuutta, draaman avulla, vastaamalla kysymyksiin ikätasoisesti
- Kierrättäminen – lapset + henkilökunta
- Hävikin seuraaminen
- Suositaan aineettomia lasten lahjoja
- Terveellinen ruoka, liikunta ja lepo
- Säännöllinen päivärytmi
- Opetellaan sosiaalisia taitoja: pyritään ehkäisemään syrjäytymistä
- Siisteyskasvatus
- Lähiympäristöön tutustuminen, retkeily, ympäristön suojele
- Esteettisyys oppimisympäristöissä

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- Suosimme aineettomia lahjoja
- Ruokailussa hävikin seuraaminen, kierrätystaitojen opetteleminen
- Terveellisen ruuan, levon ja liikunnan merkityksen opettaminen
- Opetellaan sosiaalisia taitoja: pyritään ehkäisemään syrjäytymistä
- Kestävä kehitys kehittämiskohteenamme jatkuu

Yhteistyösuunnitelma veon kanssa

Veon kanssa sovitut yhteistyökäytännöt ja toimintamallit

Veo-parien vetämät pedatiimit kolme kertaa toimintakaudessa.

Tiimipalaverissa veo mukana vähintään kerran toimintakaudessa.

Veo mukana tarvittaessa vasu/esiopskeskusteluissa.

Arkikonsultaatio.

Yhteistyö veon kanssa räätälöidään ryhmien tarpeiden mukaan.

Arvio yhteistyön toteutumisesta

Leikki

Esim. Leikin havainnointi, aikuisen rooli leikissä (ohjaus, havainnointi, rikastaminen, leikkijä jne.), pitkäkestoisen leikin mahdollistaminen, lelujen saatavuus (yhteiskäyttö, kuvitettu mahdollisuudet), oppimisympäristöjen kehittäminen, lapset mukaan lelujen tilaamiseen, omien lelujen mahdollisuus, leikin lisääminen kaikkiin hetkiin, juonellinen leikki, pitkäkestoisen leikin mahdollisuus, leikkimahdollisuudet ulkona, lähiympäristön hyödyntäminen.

Näin toimimme:

Leikki ja leikillisuus ovat vahvasti mukana toiminnassamme. Työntekijät ovat aktiivisesti mukana leikeissä (rooleissa, havainnoijina, kehittämässä leikkitaitoja, mahdollistamassa leikkiä, tukemassa tasa-arvoista leikkiä).

Kunnioitetaan leikkiviä lapsia ja työntekijöitä. Annetaan leikkirauha.

Hyödynnetään juonellista leikkiä oppimisessa.

Lasten ideat näkyvät leikeissä, leikkipaikoissa ja välineiden hankinnoissa.

Miten osallisuus huomioidaan?

Lapset ovat mukana leikkiympäristön ja -välineiden suunnittelussa sekä juonellisen leikin kulussa.

Lasten leikki-ideat ovat toiminnan keskiössä.

Työntekijät rakentavat leikkiympäristöä lasten mielenkiinnon kohteiden mukaisesti. Työntekijät sanoittavat lasten leikkejä aktiivisesti. Tarvittaessa sanoittamisen tukena käytetään kuvia, tukiviittomia tai muita vuorovaikutusta ja kommunikaatiota tukevia keinoja. Draamaleikin alkeita harjoitellaan yhdessä työntekijöiden avulla.

Lapset saavat tuoda halutessaan päiväkotiin leluja päivittäin.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin:

Arviointisuunnitelma + arviointi

Pedagoginen dokumentointi

Esim. lasten vasut arjen työkaluksi, lapsikohtaisen materiaalin kerääminen (kansio, sähköinen kansio, vihko jne.), kirjaaminen, videointi, valokuvaaminen, haastattelut, aikuisten havainnot, keskustelut, lasten osallisuus, aikaa ihmettelylle, aikaa pohdinnalle, esille asiat joita ollaan jo tehty, pedagoginen dokumentointi kaikkien vastuulla, arjen tilanteiden dokumentointi + tiimipalavereissa dokumenttien hyödyntäminen, jatkuvuus, vasujen koontilomake käyttöön, käsitteen ”pedagoginen dokumentointi” avaaminen kaikille.

Näin toimimme:

Dokumenttoimme monin eri keinoin (kuvat, videot, lasten tuotokset, sadutus, keronta yms).

Lapsilla on sekä fyysiset että sähköiset kansiot, joihin kerätään lasten piirustuksia, sadutuksia, kuvia, videoita, arviointeja jne

Miten osallisuus huomioidaan?

Lasten kanssa suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan toimintaa yhdessä.

Alle 3-vuotiailla havainnoimalla, kuvien ja saduttamisen avulla.

Yli 3-vuotiailla havainnoimalla, kuvien ja saduttamisen avulla, erilaiset kyselyt, toimintojen suunnitelmat/yksittäinen lapsi tai pienryhmät jne .

Jokaisella lapsella oma sähköinen ja fyysinen kasvunkansio. Fyysinen kansio toimii pedagogisen dokumentoinnin välineenä yksittäisen lapsen kohdalla ja lapsen on helppo ottaa se esille keskustelun välineeksi.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Tunne- ja vuorovaikutustaidot, sekä sensitiivisyys

Esim. Vahvuusvaris + muut positiivisen pedagogiikan materiaalit, Piki-materiaali, draama (pöytäteatteri, esitykset, käsinuket jne.), asioiden käsittely silloin kun asia on ajankohtainen, tunnemittarit, vahvuudet toiminnan keskiössä, myönteisen palautteen antaminen lapsille ja työntekijöille, vahvuuksien säännöllinen läpikäynti, ystävällisten tekojen kerääminen, lapsi apuopeksi (itsetunnon ja rohkeuden vahvistaminen), Fanny-kirjat, aikuisen malli, tunteiden sanoittaminen, toiminnan ennustettavuus

Näin toimimme:

Tunne- ja vuorovaikutustaitoja harjaannutetaan arjen tilanteissa sanoittaen arjen tilanteita, tunteita ja käymällä tilanne läpi lasten kanssa, nk pisarapuuttuminen. Hyödynnämme erilaisia draaman keinoja, kuvia, musiikkia ym materiaaleja ajan-kohtaisten asioiden käsittelyssä.

Miten osallisuus huomioidaan?

Lapset mukana ihmettelemässä, pohtimassa ja ratkaisemassa arjen tilanteita. Opetetaan lapset huomioimaan omia ja toisten vahvuuksia, tunteita ja erilaisia keinoja purkaa tunteitaan.

Päiväkodin slogan "Hyvä minä, hyvä me, hyvä meidän joukkue!"

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Arviointi

Lasten arviointia eri aihealueisiin liittyen some-julkaisuihin.

Esim. peukuttaminen, vihreä/punainen merkki, tunnehyrrä (Oppi ja Ilo), tunnemittarit, kuvat, muistot näkyviksi, keskustelut lasten kanssa, lasten ideat näkyviksi, numeroarvioinnin harjoittelu, huoltajien palautteen käsittely ja huomiointi, oman työn arviointi, arviointimateriaalin hyödyntäminen (esim. Parrila), lapset mukaan videoidun materiaalin arviointiin, lapsen kanssa tekeminen "pilkotaan" ja arvioidaan, omat kyselyt (esim. Google Forms), saduttaminen, lapsen aito kuunteleminen, arviointia jokaiseen tiimipalaveriin, itsearviointilomakkeen käyttö, toimintakulttuurin kehittämistavat

Näin toimimme:

Miten osallisuus huomioidaan?

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen

Esim. harjoitellaan kriittistä lukutaitoa, keskustellaan ikärajoista, tartutaan lasten aloitteisiin, huolehditaan lasten tietosuojasta, tutustutaan lasten digitaaliseen maailmaan, tarjotaan vain ikätasoon sopivaa sisältöä, laitteet lasten saatavilla, laitteiden toimivuuden varmistaminen, työskentelyasennot, äänenvoimakkuus, näytönkirkkaus, tiedonhaku yhdessä lapsen kanssa, arjen teknologiaan tutustuminen, kuvien ja videoiden hyödyntäminen, medialukutaito, myönteinen suhtautuminen digitaalisiin ympäristöihin, digitaalisten ympäristöjen hyödyntäminen lasten osallisuuden vahvistamisessa, henkilöstön osaaminen, laitehuolto yhdessä lasten kanssa, tutustutaan näppäimistöön ja yleisimpiin symboleihin, käyttö osana oppimisen tukea, sovelluksiin tutustuminen, pedagoginen dokumentointi

Näin toimimme:

Digitaalinen osaaminen: käytämme aktiivisesti digitaalisia välineitä toiminnassamme. Opetamme myös lapsia iän ja kehitystason mukaan käyttämään ja hyödyntämään niitä mm tiedon etsimisessä, kuvaamisessa, kirjoittamisessa, dokumentoinnissa ja oppimisessa.

Monilukutaito: hyödynnämme kuvia, tukiviittomia, merkkejä, logoja, lasten omia kirjoituksia ja tuotoksia jne. Kiinnitämme huomioita eri oppimisympäristöissä oleviin merkkeihin, logoihin, teksteihin, kuviin. Hyödynnämme erilaisia sovelluksia esim kidstodolist-appia arjen toiminnoissa omatoimisuuden edistämässä, niiden lasten kohdalla, joilla on haasteita esim pukemisessa, missä järjestyksessä kannattaa pukea yms. Green Screen-sovelluksen avulla lapset voivat itse tehdä kuvia, jotka eivät ole realistisia esim laittaa itsensä kävelemään avaruuteen tai chatterpixillä laittaa unilelut puhumaan.

Animaatioita tekemällä voidaan tutkia liikkuvan kuvan syntyä tai äänimaailman merkitystä teoksessa.

Miten osallisuus huomioidaan?

Tartutaan lasten aloitteisiin, opetetaan yksilöllisesti ja huomioidaan lapsen kiinnostuksen kohteet. Annetaan lasten kuvata ja tehdä itse mahdollisimman paljon.

Annetaan aikaa ja mahdollisuuksia jokaiselle kokeilla, ihmetellä ja oppia digitaalisten välineiden avulla.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

OPPIMISEN ALUEET

ILMAISUN MONET MUODOT

LEIKKI

Draamaleikit, pöytä-/ nukketeatteri

Juonellinen leikki pohjana projekteille

Digitaalinen osaaminen

Kuvaaminen, videoiminen, äännittäminen

Animaatiot ja niiden tekeminen,

Eri sovellusten hyödyntäminen ilmaisussa

Tiedon hakeminen

Kuvallinen ilmaisu:

Lapsilla on päivittäin mahdollisuus piirtämiseen, maalaamiseen, muovailuun, rakenteluun, askaarteluun jne

Välineet/kuvat toiminnoista on lasten saatavilla, jotta lapsi voi ilmaista toiveensa tekemisestään

Kuvitettu

oppimisympäristö ->

lapset tietävät, mitä välineitä on ja missä ne ovat -> osallisuus lisääntyy

Välineet lasten

saatavilla tai ainakin kuvat eri

toiminnoista näkyvillä, jolloin lapset voivat näyttämällä kertoa,

Käsityöllinen ilmaisu: piirtäminen, maalaaminen leikkaaminen, muovaileminen, taittelu, ompeleminen, naulaaminen jne.

Saduttaminen on aktiivinen toimintatapa

Musiikki ; päivittäiset musiikkihetket, laulamiset, soittamiset, musiikkiliikunta, tanssi, kuuntelemisen

Sanataide: lorut, riimit, sadut, runot, räpit, tarinat jne.

Tunteiden ilmaisun harjoittelu ; mitä näytän vihaisena, missä viha tuntuu jne

OPPIMISEN ALUEET

KASVAN, LIIKUN JA KEHITYN

Liikkuminen eri ympäristössä -> retket lähiympäristöön, metsään

Puissa saa kiipeillä

Liikuntaleikit ulkoillessa

Monipuoliset liikuntavälineet sekä ulkona että sisällä

Liikuntavaraston välineiden kuvat+ sanat joka ryhmässä sekä salin varastossa -> lisää lasten omatoimista liikkumista

Oppimisen ilo

Toiminnalliset työtavat

Kauniit pöytätavat

Keskustelut ruokapöydässä

Tuetaan monipuolisia ja terveellisiä ruokatottumuksi

Turvataidot

Liikunnan , ravinnon ja levon merkitys hyvinvoinnille ja terveydelle.

Päivittäinen liikkuminen: omaehtoinen ja ohjattu

Monipuolinen liikkuminen

OPPIMISEN ALUEET

KIELTEN RIKAS MAAILMA

Rohkaistaan kirjoittamaan ja lukemaan leikillisesti.

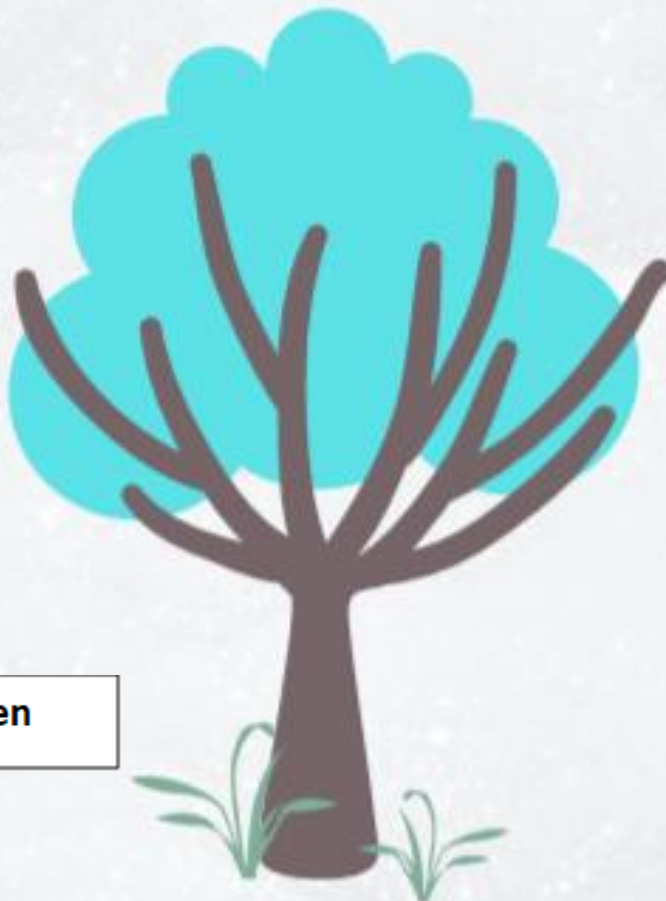
Päivittäiset lukuhetket kaikissa ryhmissä: unisadut/ -runot, lorupussit, kuvakirjat, lasten itse

Päivittäiset ruokapöytä - keskustelut lasten kanssa

Eri kielet mukana arjessa
(kirjojen nimet luetaan alkuperäisellä kielellä, numeroita, värejä, lauluja, loruja jne eri kielillä)

Sanoilla leikittelyt arjessa

Saduttaminen on aktiivinen työtapamme

Kuulluksituleminen

Sanat, puhe, kuvat, toimintataulut, tukiviittomat, eri kommunikointivälineet

OPPIMISEN ALUEET

MINÄ JA MEIDÄN YHTEISÖMME

Me henki

Huomaa hyvä!

Kiva Kaveri

Osallisuus

Menneisyyteen

tutustuminen saduin,
tarinoin ja tietoa etsien

Nykyisyyttä

tuodaan esiin huomioimalla
lasten kiinnostuksen
kohteet ja tämän
hetkinen lasten kulttuuri

Tulevaisuutta

pohditaan esimerkiksi
kierrättämisen
merkityksestä
keskustelemalla,
mielikuvitusmatkoilla
sekä lasten kertomin
ajatuksin tulevasta.

Kestävä kehitys ja kierrättäminen

Kiusaamisessa 0-toleranssi kts
erillinen Kiusaamisen ehkäisyn
suunnitelma Liite 1

Yhteiset säännöt ja
yhdessä niiden tekeminen

Kauniit käytöstavat!

Kiitos, Ole hyvä, Anteeksi,
Saisinko...

Turvataidot, tunnetaidot

OPPIMISEN ALUEET

TUTKIN JA TOIMIN YMPÄRISTÖSSÄNI

Turvallinen liikkuminen ja liikenteessä sääntöjen

Lukujonotaidot

Lajittelut, vertailut, luokittelut, määrät, muodot, muutokset, nimeämiset, käsitteet jne eri välineiden ja kuvien avulla

Ongelmien ratkaiseminen

Yhteinen pohtiminen ja keskusteleminen

Rakentelu, askartelu, muovailu → geometrisen ajattelun vahvistaminen

Teknologiakasvatus

Tutkiva ja kokeileva työtap
Lelujen korjaaminen ja tutkiminen yhdessä

Lasten omat havainnot

Ympäristökasvatus
Kierrätys, lähiympäristön hyödyntäminen oppimisympäristönä, luonnossa liikkumisen

Matematiikkaa leikinomaisen toiminnan kautta

Aikaa ihmettelylle ja pohtimiselle

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

AJATTELU JA OPPIMINEN

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

Annamme lapsille aikaa ihmettelylle, tutkimiselle, kokeilemiselle ja oivaltamiselle. Lasten esille tuomia ihmettelyn aiheita pohditaan ja tutkitaan yhdessä. Oppimisesta iloitaan yhdessä ja lapselle tehdään näkyväksi omaa oppimisen prosessiaan dokumentoimalla lapsen ajatuksia ja oivaltamisia tekemisen lomassa.

KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

Kauniit käytöstavat ovat osa päiväkotimme arkea ja työntekijät ovat mallina lapsille vuorovaikutustilanteissa. Lapsia ohjataan ystävällisyyteen ja hyviin tapoihin.

Kuuntelemme toisiamme ja arvostamme muiden mielipiteitä ja ajatuksia. Kunnioitamme erilaisia kulttuureja, tapoja ja perinteitä. Hyödynnämme arjen tilanteet niihin tutustumisessa lasten kiinnostuksen mukaisesti. Työntekijät tukevat lapsen vuorovaikutusta esimerkiksi kuvin, tukiviittomin, apukysymyksin tai sanoittaen.

ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

Lapsi saa yrittää itse ja saa tarvittaessa tarvitsemansa avun työntekijältä. Lapsilla on pieniä arjen työtehtäviä iän ja kehitystason mukaan, esimerkiksi pyykkipoikien laittaminen vaatteisiin, vaatteiden viikkaaminen, omista leluista huolehtiminen, kierrättämiseen osallistuminen, tavaroiden paikalleen laittaminen jne.

Lasten kanssa laaditaan yhdessä ryhmäkohtaiset säännöt ja lapset kuvittavat ne. Tunnekasvatuksessa arjen tilanteet ovat keskiössä ja ryhmällä on erilaisia tunnemateriaaleja käytössä riippuen ryhmän tarpeesta tai kiinnostuksen kohteesta. Lasten kanssa opetellaan kehotunnetaitoja.

OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

Osallisuus on päiväkotimme toiminnan keskiössä. Lapset suunnittelevat, toteuttavat ja arvioivat toimintaa yhdessä henkilöstön kanssa. Henkilökunta tukee jokaisen lapsen mahdollisuutta osallistua ja vaikuttaa.

TIIMISOPIMUS

Tiimin nimi:

Tiimin jäsenet:

Tiimivastaava:

Tiimin varavastaava:

Miten varmistamme kaikkien tiimin jäsenten osallisuuden tiimissä/tiimipalaverissa?

Minkälaista on hyvä ja laadukas varhaiskasvatus?

Miten se mahdollistetaan/toteutetaan? Miten toimimme?

Tiimin jäsenten vastualueet:

Tiimin jäsenten erityisosaaminen, jota voi hyödyntää tiimissä:

Tiimin käytänteet ja yhteiset pelisäännöt:

Miten tiimissä toimitaan konfliktitilanteissa?

Minkälaisia pelisääntöjä meillä on perheiden kanssa tehtävälle yhteistyölle?

Miten voimme tukea ja auttaa muita tiimejä? Minkälaista apua ja tukea toivomme muilta tiimeiltä meille?

Tilojen yhteiskäyttö

Miten tiimissä ylläpidetään ja huolehditaan työhyvinvoinnista?

Mitkä ovat meidän tiimin vahvuudet?

Päivämäärä ja tiimin jäsenten allekirjoitukset

Tiimisopimuksen arviointisuunnitelma: